

FESTIVAL

midis

MINIMES

ÉTÉ/ZOMER 2022

11.08

PROGRAMME DU JOUR
PROGRAMMA VAN DE DAG

César Franck

(1822-1890)

Mélancolie, FWV 10

Sonate en la majeur / Sonate in A-groot

Allegro ben moderato

Allegro

Recitativo fantasia. Ben moderato

Allegro poco Mosso

JOLENTE DE MAEYER

violon | viool

NIKOLAAS KENDE

piano

.....
**PROCHAIN CONCERT
VOLGEND CONCERT**

12.08

ORCHESTRE DE LA FONDATION
BARON ARTHUR GRUMIAUX

Luc Dewez
direction / leiding

Pyotr Ilyich Tchaikovsky
(1840-1893)
Souvenir de Florence, op.70

COMMENTAIRE

C'est à l'intention d'Eugène Ysaye justement que César Franck composa durant les vacances de l'été 1886 sa *sonate pour piano et violon*; la création eut lieu par le dédicataire au cercle artistique de Bruxelles en décembre de la même année.

D'une importance majeure dans l'histoire de la musique de chambre, la sonate de Franck marque le répertoire pour cet effectif au même titre que la *sonate à Kreutzer* de Beethoven, tant le compositeur y a mis d'intensité, de force créatrice et de rayonnante nouveauté, gage des prolongements les plus prometteurs. Sa richesse d'inspiration, sa liberté d'expression, son généreux lyrisme, son ampleur architecturale écrasent tout ce qui avait été composé de ce genre dans l'école française auparavant, et constituent un modèle et une source d'inspiration pour les générations futures.

C'est bien d'un éclatement de la forme qu'on peut parler, et ce dès le premier mouvement; si on y trouve en effet une opposition entre deux thèmes, l'un au violon, cantilène souple et bien balancée, et l'autre au piano, au rythme ternaire immuable, cette opposition ne débouche sur aucun développement, mais sur un long poème inspiré de secrète nostalgie, d'une parfaite liberté de construction et tout à fait inhabituel pour un premier mouvement de sonate. Ce mouvement se termine par la réunion des deux thèmes en un seul, dans un climat de grande sérénité, et débouche sur le deuxième *allegro*, également construit sur l'opposition de deux thèmes, tumultueux orage au piano et lyrisme rapsodique aux résonances tragiques au violon. D'une grande intensité, il conduit l'auditeur dans une course palpitante qui mène aux portes du tumulte.

Le climat du troisième mouvement, chaud et sensuel, intime, permet l'organisation des cellules déjà entendues, et la mise en valeur du matériau thématique de l'ensemble de l'œuvre avec une liberté tout à fait nouvelle au service d'un lyrisme intense. Il conduit tout naturellement au magistral *allegro* final, si justement célèbre, admirable canon mélancolique où alternent couplets et refrains, dans un style on ne peut plus français, dont la limpide simplicité de ton cache un développement harmonique complexe. Construit sur un thème unique abondamment répété et transposé, toujours proposé avec un léger décalage entre les deux instruments, imperceptiblement varié, il constitue un parfait exemple de forme cyclique, chaque développement du thème en constituant une nouvelle exposition, avant le resserrement extrême qui constitue l'apothéose de toute la sonate.

Claude Jottrand

BIOGRAPHIE

Salué pour sa « synergie fusionnelle », son « lyrisme intense », ainsi que son jeu « puissant mais poétique », le duo De Maeyer - Kende est aujourd'hui largement reconnu.

Après leurs succès respectifs dans plusieurs concours internationaux, dont le Concours Reine Elisabeth en Belgique, la violoniste Jolente De Maeyer et le pianiste Nikolaas Kende ont commencé à se produire chacun comme soliste avec les meilleurs orchestres belges, notamment l'Orchestre Symphonique d'Anvers sous la direction de Philippe Herreweghe (Concerto pour violon de Beethoven) et le Brussels Philharmonic dirigé par Ainars Rubikis (2e concerto pour piano de Brahms). En duo, ils ont ensuite joué dans les plus grandes salles et festivals européens, dont le Festival de Flandre, le Festival de Montpellier et le Festival de Menton, ainsi qu'en Floride, au Vermont, en Californie, à Washington DC, au Texas, en Ontario, en Afrique du Sud et en Chine.

Après diverses distinctions discographiques (Diapason, Radio Klara), leur enregistrement de la Sonate à Kreutzer de Beethoven remporte le Label d'or de Klassiek Centraal dans la catégorie musique de chambre.

Anciens étudiants des conservatoires de Londres, Berlin et Munich et formés par des artistes tels qu'Augustin Dumay et Eliso Virsaladze, Nikolaas Kende et Joente De Maeyer sont aujourd'hui professeurs de conservatoire en Belgique et aux Pays-Bas et donnent régulièrement des masterclasses en Belgique, en Allemagne, en Italie, au Texas, en Californie et en Chine.

Jolente De Maeyer

Sur une invitation de Yehudi Menuhin à l'âge de 14 ans, Jolente De Maeyer a étudié à la Yehudi Menuhin School, près de Londres. Elle a ensuite poursuivi ses études à Londres, Berlin et à la Chapelle Musicale Reine Elisabeth où elle a obtenu son diplôme dans la classe d'Augustin Dumay en 2013.

Lauréate de plusieurs concours internationaux, elle entra dans la carrière internationale à la suite de sa participation au Concours Reine Elisabeth à Bruxelles, suivie de tournées en Europe et en Amérique.

Outre ses enregistrements en duo, sa discographie comprend les concertos de Saint-Saëns et de Vieuxtemps avec l'Orchestre Philharmonique de Liège sous la direction de Christian Arming, récompensés par la revue Diapason.

Depuis 2018, Jolente est professeur de violon au conservatoire de Tilburg aux Pays-Bas, et depuis 2021, au conservatoire d'Anvers. Elle donne régulièrement des masterclasses, notamment en Belgique, en Allemagne, en Italie, au Texas et en Californie.

Nikolaas Kende

Nikolaas a étudié à Anvers avec ses parents, Heidi Hendrickx et Levente Kende, à Amsterdam avec Jan Wijn et à Munich et Fiesole avec Eliso Virsaladze. En outre, il a étudié avec des artistes tels que Murray Perahia et Radu Lupu.

Lauréat de plusieurs concours, dont les concours Cantabile, EPTA et Tenuto, et, en 2007, le Concours Reine Elisabeth à Bruxelles, il se produisit ensuite dans la plupart des pays européens ainsi qu'aux Etats-Unis (avec le Concerto n°1 de Brahms) où la presse lui réserva un excellent accueil.

L'année 2015 a marqué ses débuts au Mozambique, en Afrique du Sud, au Canada et en Chine, outre de nouvelles tournées aux Etats-Unis.

Ses projets comprennent des tournées, en solo et en duo avec Jolente De Maeyer, en Europe, au Canada, en Amérique du Nord, en Afrique du Sud et en Chine.

En 2015, Nikolaas a été nommé professeur de piano au Conservatoire royal d'Anvers. Il donne régulièrement des masterclasses, notamment en Belgique, en Allemagne, en Italie, au Texas, en Californie et en Chine.

Jolente De Maeyer

'Completely spellbinding not just in technical matters but in stylistic sensibility and musical characterisation as well' The Gramophone

Een van de toonaangevende Belgische violisten, Jolente De Maeyer, wordt geprezen om haar virtuositeit en haar doorleefde interpretaties. Ze is een zeer veelzijdige artiest, onderscheiden

COMMENTAAR

César Franck componeerde zijn sonate voor piano en viool in de zomervakantie van 1886 voor Eugène Ysaye. De man voor wie het werk werd geschreven, schonk het zijn wereldpremière in december van hetzelfde jaar, in de 'Cercle Artistique et Littéraire de Bruxelles'.

Francks sonate was een belangrijke stap in de geschiedenis van de kamermuziek, en ging in het repertoire voor deze bezetting een al even bepalende plaats bekleden als Beethovens *Kreutzer*-sonate: zoveel intensiteit, creatieve kracht en blakende vernieuwingsdrang had de componist erin gelegd, op een manier die het beste liet vermoeden voor wat hij hierop nog zou laten volgen. De rijke inspiratie, expressieve vrijheid, weelderige lyriek en architecturale omvang van de sonate verwezen alles wat de Franse school tot dan toe in dit genre had voortgebracht naar de achtergrond en maakten van het werk een voorbeeld en inspiratiebron voor latere generaties.

De sonate etaleert ontgensprekelijk een formele ontplooiing die al vanaf het eerste deel duidelijk wordt. Er is weliswaar sprake van een tegenstelling tussen twee thema's – het ene een soepele, evenwichtige cantilene voor de viool, het andere, met een onwankelbaar ternair ritme, op de piano – maar die tegenstelling mondigt niet uit in een uiteenzetting, wel in een lang stuk poëzie, dat zijn inspiratie put uit een discrete nostalgie, uit een compositiorische vrijheid die volstrekt ongebruikelijk is in een eerste sonatedeel. Dat eindigt met de vereniging van beide thema's tot één enkel, in een uiterst serene sfeer, alvorens over te gaan naar het tweede deel, *allegro*, dat eveneens steunt op de tegenstelling tussen twee thema's: een stormachtig voor de piano en een lyrische rhapsodie met tragische weerklanken voor de viool. Dit bijzonder intense deel sleurt de toehoorder mee in een bonzende wedren naar het eind van het tumult.

De sfeer van het derde deel is warm, sensueel en intiem, wat de kans biedt om al eerder even gehoorde elementen samen te brengen en om thematisch materiaal uit het hele werk tot zijn recht te laten komen, met een heel vernieuwende vrijheid die ten dienste staat van de intense lyriek. Het brengt ons op als vanzelf bij het meesterlijke afsluitende allegro, dat terecht beroemd is. Het is een wonderbaarlijke melancholische canon waarin coupletten en refreinen elkaar afwisselen, in een resoluut Franse stijl. Achter de heldere eenvoud van de toon zit echter een complexe harmonische ontwikkeling verscholen. Dit deel steunt op één thema dat uitvoerig wordt herhaald en getransponeerd, steeds met een kleine, onmerkbaar gevarieerde verschuiving tussen de twee instrumenten. Het is een perfect voorbeeld van een cyclische vorm, waarbij iedere ontwikkeling van het thema een nieuwe expositie vormt, met tot slot een ultieme samentrekking die de apotheose vormt van de hele sonate.

Claude Jottrand

Vertaling: Jeroen De Keyser

BIOGRAFIE

met verschillende prijzen en uitmuntende kritieken voor zowel haar optredens als haar opnames.

Nadat ze prijswinnaar van verschillende wedstrijden werd in o.a. Portugal (Cardona wedstrijd), Rusland (Liana Issakaze wedstrijd) en Londen (Benjamin Britten wedstrijd), trad ze als solist op met alle vooraanstaande Belgische orkesten. Een hoogtepunt was o.a. een tournee met het vioolconcerto van Beethoven o.l.v. Philippe Herreweghe. In 2013 maakte ze haar debuut in Amerika met het vioolconcerto van Tchaikovsky o.l.v. Stephen Heyde waarna verschillende concert tournees in Amerika volgden.

In 2016 ontving Jolente de prijs 'Jonge belofte van het jaar' van VRT- Klara. In 2017 maakte ze haar debuut in Florida, Vermont, Californië, Washington DC en Canada. In 2018 volgde haar debuut in Zuid-Afrika met een uitgebreide concert tournee.

Toekomstige projecten omvatten concert tournees in Canada, Noord- Amerika en China.

Haar opnames bevatten concerti van Saint-Saëns en Vieux-temps met het Philharmonisch Orkest van Luik o.l.v. Christian Arming, bekroond met een 'Editors Choice' van Diapason, en de CD 'Kreutzer sonata' met haar duo partner Nikolaas Kende, bekroond met een 'Gouden Label' van Klassiek Centraal.

Na een uitnodiging van Yehudi Menuhin toen ze 14 jaar oud was, studeerde Jolente aan de Yehudi Menuhin School in Engeland. Ze vervolgde haar studies in Londen, Berlijn en Waterloo, waar ze afstudeerde in de klas van Augustin Dumay in 2013. Sinds 2018 is Jolente professor viool aan het Conservatorium van Tilburg (NL) en vanaf september 2021 ook aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen. Daarnaast gaf ze masterclasses in België, Duitsland, Italië, Texas en Californië.

Nikolaas Kende

'Poet in every inch of his fingers' Le Progrès

Nikolaas Kende wordt geroemd om zijn poëtisch spel en oprechte, passionele muzikaliteit. Kritieken prezen zijn gevoelig en visionair muzikantschap. Als solist en als kamermuziek partner is hij een veel gevraagde pianist op de internationale podia.

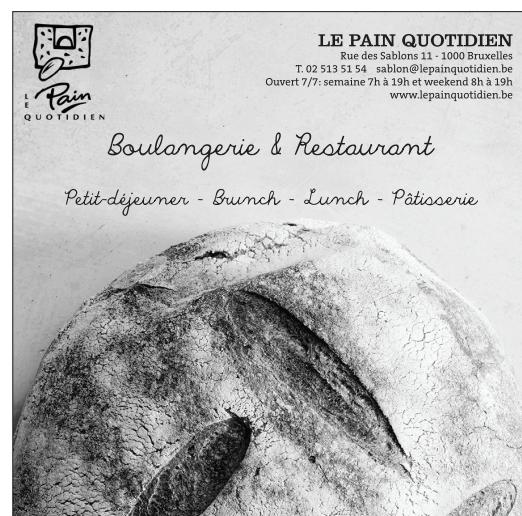
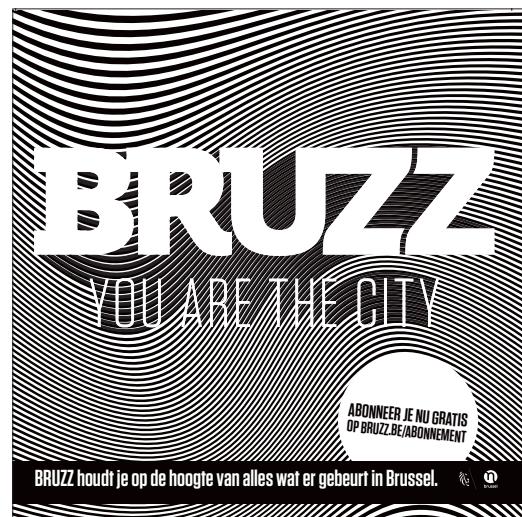
Nadat hij verschillende wedstrijden won, waaronder de EPTA wedstrijd, de Tenuto wedstrijd en de Vriendenkrans Concertgebouw Amsterdam, volgden concerten over heel Europa. In 2009 maakte hij zijn door de pers geprezen debuut in Amerika met het 1ste pianoconcerto van Brahms. Er werd geschreven: 'One could almost imagine a young Brahms at the keyboard doing precisely the same thing: more intent on communicating his piece than dazzling listeners with his performance'.

In 2015 maakte hij zijn debuut in Afrika (Zuid-Afrika en Mozambique) en in 2017 volgden Canada, Florida, Vermont, California en Washington DC. In 2018 maakte hij zijn debuut in China met een uitgebreide tournee. Toekomstige projecten omvatten concerten in Noord-Amerika, Canada, Zuid-Afrika en China.

Nikolaas studeerde in Antwerpen bij zijn ouders, Heidi Hendrickx en Levente Kende, in Amsterdam bij Jan Wijn en in München en Fiesole bij Elisso Virsaladze. Daarnaast volgde hij masterclasses bij artiesten als Murray Perahia en Radu Lupu. Sinds 2015 is Nikolaas docent piano aan het Conservatorium van Antwerpen. Daarnaast gaf hij masterclasses in België, Duitsland, Italië, Texas, Californië en China.

In 2023 staan Jolente en Nikolaas als duo samen 20 jaar op de planken.

12:15
the summer
music festival

OPUS 3

Présidente/ Voorzitster
Patricia Bogerd

Administrateurs/Beheerders
Martine D. Mergeay
Valérie Cardon
Claude Jottrand
Geert Robberechts
Quentin Bogaerts

Direction artistique /
Artistiek directeur
Arts/Scène Production
Bernard Mouton

Presse & communication/
Pers & communicatie
Be Culture
info@beculture.be

Design
Aline Baudet
alinebaudet@gmail.com

REMERCIEMENTS / DANKWOORD

Opus 3 remercie tous ceux qui ont collaboré à la réalisation de cette 36e édition du Festival Midis-Minimes /

Opus 3 dankt van harte allen die hebben bijgedragen tot de realisatie van het 36ste Festival Midis-Minimes

La Fédération Wallonie-Bruxelles, Direction générale de la Culture, Service de la Musique

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, Finance et Budget /
De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, Financiën en Begroting

La Ville de Bruxelles / de Stad Brussel

Le/het Koninklijk Conservatorium Brussel

La Boîte à Musique

RTBF-Musiq3 - RTBF-La1ère - BRUZZ

Le Pain Quotidien - Le Café des Minimes - Les Petits Oignons

Origin Architecture & Engineering

